

6. NOVEMBER 1970

Sava

ŠTEVILKA 19.

LETO X

Kranj

INDUSTRIJA GUMIJEVIH, USNJENIH IN KEMIČNIH IZDELKOV

Učinkovitost gospodarskih odborov

V skladu z določili novega statuta podjetja je delavski svet v začetku letošnjega leta izvolil člane izvršilnih odborov podjetja. Med temi so gospodarski odbori, kadrovske odbori in odbori za izrekanje ukrepov. Takšni izvršilni organi podjetja so bili ustanovljeni z namenom, da bi redno spremljali izvrševanje poslovnih in drugih odločitev delavskega sveta v posameznih delovnih enotah (predvsem v strokovnih službah) in da bi na osnovi njihovih predlogov spoznali in ocenili skupni interes in skupno gospodarsko korist izvrševanja določenih poslovnih akcij v podjetju.

V tej zvezi določa stutu podjetja naslednje:

1. Poslovno politiko za podjetje kot celoto in pogoje dela za vse delovne enote podjetja določa delavski svet podjetja. Odločitve o poslovnih zadevah sprejema na osnovi izdelanih in utemeljenih predlogov posameznih delovnih enot (predvsem strokovnih služb) oz. njihovih delavcev, ki so pristojni in odgovorni za določeno področje poslovanja v podjetju.

2. Za pravočasno, kvalitetno in uspešno izvrševanje poslovnih in drugih zadolžitve delavskega sveta podjetja so neposredno odgovorne pristojne in posebej zadolžene delovne enote in osebno vsak delavec na svojem delovnem mestu. Pri tem so delavci (predvsem delavci strokovnih služb)

osebno odgovorni tudi za pravočasno izdelavo in utemeljitev izvršitvenih predlogov o poslovnih in kadrovske zadevah, katerih odločitve niso v njihovi pristojnosti, ampak o njih odločajo izvršilni odbori podjetja.

Gospodarski izvršilni odbori so bili ustanovljeni za področja poslovanja, kjer v zvezi s proučevanjem in izvrševanjem strokovnih zadolžitve strošno pomembna finančna sredstva oz. od katerih imamo pomembne gospodarske (finančne) koristi tako pri fizični kot tržni realizaciji proizvodnje. Zato so bili ustanovljeni izvršilni odbori, ki naj pri izvrševanju poslovnih akcij spoznajo in ocenjujejo skupni interes in skupno gospodarsko korist.

a) pri programiranju in projektiranju nadaljnjega razvoja podjetja in pri prometu z osnovnimi sredstvi,

b) pri izpolnjevanju organizacije dela in organizacije samoupravljanja v delovnih enotah in podjetju kot celoti,

c) pri sprejemanju in koordiniranju ukrepov za realizacijo operativnih planov proizvodnje in za zagotavljanje optimalne kvalitete,

d) pri prometu z obratnimi sredstvi, zagotavljanju finančnih sredstev in usmerjanju nabavnih ter prodajnih poslov,

e) pri razvijanju sistema delitve dohodka podjetja in internega dohodka delovnih enot ter osebnih dohodkov delavcev.

Po izvolitvi je bil za člane gospodarskih odborov in vodje strokovnih služb organiziran seminar, na katerem je bilo prikazano in pojasnjeno povezovanje strokovnih služb in gospodarskih odborov pri izvrševanju posameznih poslovnih zadolžitve. Vse izvršilne funkcije gospodarskih odborov, ki jih določa statut podjetja, so istočasno delovne funkcije strokovnih služb, kot jih določa statut v poglavju o organizacijskem položaju delovnih enot. V tem je stalna povezanost strokovnih služb in gospodarskih odborov, ki

vodi k racionalizaciji samoupravljanja in učinkovitosti gospodarskih odborov, če se ravnamo po določenih statutu in upoštevamo družbeno-ekonomski pomen samoupravno organiziranega dela.

Pregled dela in učinkovitosti gospodarskih odborov podjetja je na začetku jeseni pokazal, da bi bili lahko že v začetnem obdobju bolj učinkoviti, če bi bila pove-

zanost strokovnih služb z njimi stalna in skladna z določili statuta. Zaradi tega so predsednik delavskega sveta in predsedniki gospodarskih odborov poslali vsem prizadetim strokovnim službam dopis z naslednjo vsebino:

»Pri izdelavi tretjega statuta je bila sprejeta pomembna odločitev, da se v samoupravne procese na (Nadaljevanje na 4. strani)

Obisk

26. oktobra je bila pri nas na obisku skupina vodilnih funkcionarjev videmske federacije KP Italije. V delegaciji je bil tudi Mario Lizzero, poslanec v rimskem parlamentu in bivši komandant garibaldinskih brigad za celotno področje. Delegacijo pa je vodil Silvano Torondo, sekretar videmske federacije KP. Ugledne goste iz Italije je sprejel in v imenu Sava pozdravil direktor podjetja inž. Beravs. Na razgovorih so sodelovali Borut Snuderl, Filip Majcen, Stefan Marcijan, Vili Žener, Franci Rakovec in Vinko Kepić.

Gostje so se zanimali za samoupravljanje, vlogo delavskega sveta podjetja in svetov delovnih enot, vlogo ZK ter vlogo Zveze borcev v naši samoupravni družbi.

Ta obisk je za nas izredno zanimiv, saj gre za skupino progresivnih italijanskih komunistov, ki se že daljši čas zavzemajo za priznanje narodnostnih pravic Slovencev v Benečiji in Kanalski dolini.

Delegacija vodilnih funkcionarjev videmske pokrajine KP Italije na obisku v Savi

Podelitev spričeval

22. oktobra se je s podelitvijo spričeval končal tečaj za pridobitev kvalifikacije gumarja. Tečaj je obiskalo 26 delavcev in 17 izmed njih je uspešno opravilo izpit.

Spričevala je podelil inž. Janez Beravs. Ob tej priliki je imel krajši govor, v katerem je poudaril, da so danes premajhne razlike med kvalificiranimi in nequalificiranimi delavci. To nam je poznano že nekaj časa in prizadevamo si, da bi dobili dovolj kvalificiranih ljudi. S tako pridobljenimi strokovnjaki pa bi bilo naše delo bolj strokovno in

kvalitetno, saj je kvaliteta danes najpomembnejša za večji dohodek podjetja in za višje osebne dohodke.

V Savi bomo vsako leto potrebovali več izobraženih delavcev. Temu primerno tudi skrbimo za kadre in zato smo imeli vedno denar. Nismo pa še dovolj naredili, da bi pridobljeno znanje, sposobnosti vsakega posameznika dovolj izkoristili.

Na koncu je vsem prisotnim čestitala še Judita Rakovec, direktorica izobraževalnega centra, in inž. Iztok Vidmar, vodja delovne enote avtopnevmatikarna.

Inž. Beravs je podelil spričevala delavcem, ki so uspešno končali šolanje

5 let folklore SAVA

Že nekajkrat smo pisali v našem glasilu, da praznuje kulturna skupina Sava letos peto obletnico dela. Da bi čimbolj proslavili ta jubilej, so člani skupine pripravili v nedeljo, 18. oktobra, program za prijatelje kulture.

Pred polno dvorano Prešernovega gledališča v Kranju so člani folklorne skupine, vokalnega okteta, instrumentalnega tria in tamburašev izvedli bogat program domačih pesmi in plesov. S tem so prisotnim pokazali sadove petletnega trdega dela in prizadevanj.

Program je v celoti uspel in so se mnogi od gledalcev zelo pohvalno izrazili o uspehu in kvaliteti, ki jo je dosegel ta 50-članski kolektiv v petih letih. Tudi čestitk ni manjkalo. Res prijetno proslavljanje, saj je tudi za člane skupine najlepše darilo, če se po nastopu gledalci pohvalno izrazijo o programu.

Uspešno delo skupine pa je ugodno sprejeto tudi v Savi. Pred kratkim je delavski svet podjet-

ja odobril folklorni skupini sredstva za nakup rezijskih noš. Vse to pa članom skupine nalaga odgovornost do kolektiva in tega se vsi prav dobro zavedajo.

Ko govorimo o praznovanju jubileja, menim, da bo prav, če na hitro pogledamo pot, ki jo je napravila skupina.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Igralcem svetovnega prvenstva v košarki so naši folkloristi pripravili krajši program kar na brniškem letališču. Marsikdo sploh ni hotel dalje, ne da bi se »zrinil« na takle posnetek

Ne uničuj!

... opozarjajo elektriki

Ko se pogovarjamo in razpravljamo o vse boljšem gospodarstvu v našem podjetju in tudi o uspešnem poslovanju, je prav, da omenimo tudi pojave, ki so doslej bili nekako ob strani. Za marsikoga bo pričujoč sestavek prazno govorjenje — za mnoge pa resno opozorilo, da tako ne smemo delati. Torej, za kaj gre? Sem elektriki. Moje delo in delo mojih kolegov je po vsej tovarni. Posebno v zadnjem času opažamo mnogo poškodovanih električnih vtičnic, stikal, varovalnih naprav, elek-

mestih ali v delovnih enotah, kjer so delavci izpostavljeni nevarnostim ali celo smrtno nevarnim poškodbam zaradi nekaterih barab.

Kot delavec sem v tej tovarni zrasel. Tu je moj drugi dom, tu je moj kruh. Veselim se vsakega uspeha in vem, da tako čuti večina naših delavcev. Zlikovcem pa, ki menijo, da je delati v tovarni avantura, ki menijo, da so beseda samoupravljanje in odgovornost vsakega posameznika prazne marnje, postavljam tale vprašanja:

■ Se zavedaš, da z razbijanjem električnih in drugih naprav, z uničevanjem itd., povzročiš škodo

jo delati tako kot bi lahko, če bi tebe ne bilo.

■ In končno, se sploh zavedaš, da s svojim početjem lahko uničiš človeka, prijatelja, sodelavca?

Seveda ne pričakujem, da boš zaradi tehle besede prenehal trošiti svojo odvečno moč v take namene. Tele besede naslavljam na vse dobre, poštene delavce, torej na večino delavcev, naj te izločijo iz svoje srede. Ne bodo te več dolgo neprizadeto gledali, da delaš škodo tovarni. Ne vpliva samo kvaliteta in količina izdelkov na naš dohodek!

Naslednje — kar je sicer manj kriče — zato pa nič manj zoprno: dostop do električnih stikal, vodov in varovalnih omaric je mnogokje nemogoč. Preprosto so zametani, založeni. Kako izključiti električni tok, če ne moreš k varovalkam ali varnostnim napravam?

V tej ali oni delovni enoti uporabljamo elektriki ali pa mehaniki različna orodja. Na peljemo kabel od izvora elektrike. V večini primerov čez ta kabel mirno vozijo kare, žabe in druga vozila. V nekaterih kletnih prostorih — kjer jih še imamo — »zabušavajo« posamezniki. Okna zamazana, kot bi bila pobarvana, a se vendar vidi, da luči gore po ves dan. Tudi pri mikserjih bi morali okna večkrat očistiti.

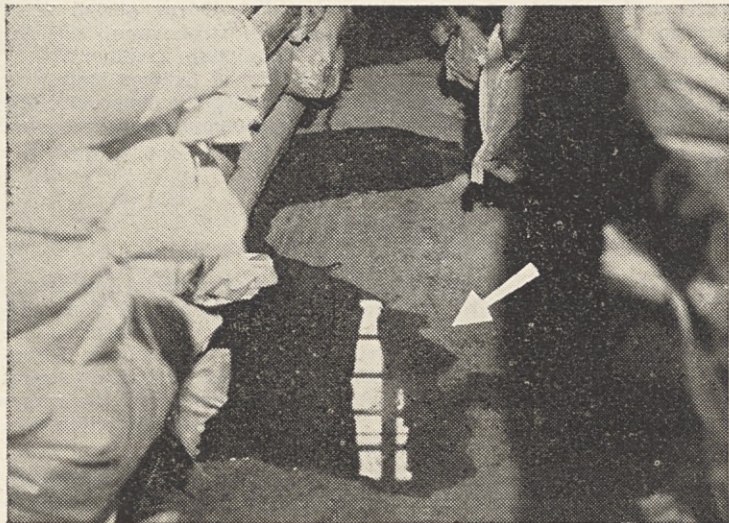
Kolje tovarne je vse bolj onesaženo. Saje in kremenčev prah prekrivata še tiste skromne zelenice, ki so jih predvideli arhitekti.

V valjarni II je v kanalih električnih napeljav vse več olja. Ponekod so kabli že prepojeni. Kaj se lahko zgodi, je odveč govoriti.

Torej, nekaj »utrunkov«, bi dejal aktivist. Toda utrinek za utrinikom...

Pričeli smo z akcijo: boljša disciplina. Začnimo z akcijo: ravnaj s tovarniškimi reči tako, kot je treba ravnati! Če bi bili vsi ljudje dobri, poštene, varčni in prizadevni, bi bilo v Savi precej drugače. Tako pa se bo zgodilo, da bo kmalu vsak sam plačal, kar bo razbil ali ukradel.

JERNEJ SREBRNJAK

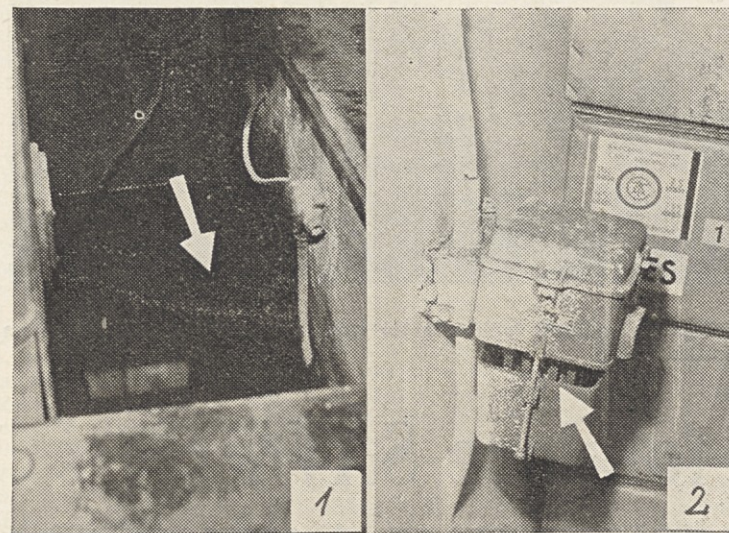

Na obhodu po naših skladiščih je fotograf zabeležil tudi tale posnetek. Čev za paro je poškodovana in tako iz nje uhaja voda, ki teče med vskladiščenimi kemikalijami. Komentar je odveč!

tričnih vodov itd. Skoraj v nobeni delovni enoti električna inštalacija nima več miru pred malopridneži. Prepogosto se že dogaja, da mnogih električnih naprav ne morejo delavci uporabiti, ker so razbite, pokvarjene ali pa — ukradene. Da je vse skupaj še bolj resno, pa se to dogaja na delovnih

najprej SEBI! Ker te naprave, kljuke, vtičnice in stikala morajo biti — jih je treba kupiti. Podjetje jih bo kupilo s tvojim in mojim denarjem. Ob izplačilu osebnih dohodkov boš zato dobil deset tisočakov manj.

■ Se zavedaš, da zaradi tvojih lumparij, tvoji sodelavci ne more-

Prva slika prikazuje električni kabel, ki »plava« v olju na dnu jaška, druga pa razdejan avtomat v skladišču surovin. Malomarnost ali obzornost ima lahko hude posledice. Kdaj bomo ukrepali?

Sindikati proti druginji

Letos spomladi smo v sindikalnih organizacijah Slovenije podrobno obravnavali nezadržno povečevanje življenjskih stroškov. O tem smo sprejeli stališča, ki smo jih tudi poslali skupščini SRS in njenemu izvršnemu svetu ter svetu Zveze sindikatov Jugoslavije. Predlagali smo predvsem ocenitev delovanja gospodarskega sistema in tekočih gospodarskih ukrepov, ki spodbujajo nepričakovano hitro inflacijo, in se zavzeli za regresiranje cen nekaterih osnovnih življenjskih potrebščin, dokler ne bi zavrla inflacije. Menili smo na regresiranje oziroma subvencioniranje tistih osnovnih življenjskih

potrebščin, ki zagotavljajo minimalni življenjski standard, saj bi s tem okrepili socialno varnost predvsem delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki in družin z najnižjim družinskim dohodkom.

Znano je, da so cene in življenjski stroški naraščali tudi v poletnih mesecih, in da naraščajo še sedaj, kar najbolj občutno bremeni življenjske pogoje velikega dela prebivalstva z nizkimi dohodki in prejemki. V minulem septembru so bile cene že za 13 % nad poprečnimi cenami v lanskem letu. Zaskrbljujoče naraščajo tudi cene industrijskih proizvodov, ki so bile do letos vedno dokaj sta-

bilne in se iz leta v leto povečevale le za 2 ali 3 %. Letos v septembru so bile za 13,9 % višje od cen v lanskem letu, za vseh devet mesecev letošnjega leta pa so se povečale že za 10,4 % v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. In kar je najbolj zaskrbljujoče, poznalci teh gibanj napovedujejo tudi za naslednje mesece enako stopnjo naraščanja cen!

Potrošniki najbolj občutijo spremembe pri cenah živil, ker jih dnevno kupujejo, in spremembe cen raznih uslug. Najbolj se dražijo vrtnine, kruh, meso in mesni izdelki. Mesni izdelki so se letos že podražili za tretjino, meso za več

kot četrtno, jajca, mleko, mlečni izdelki in masčobe pa za približno desetino. Na podražitev žitnih izdelkov je še posebej občutno vplivala nedavna podražitev pšenice. Storitvene usluge so letos za 14,6 odstotka dražje kot lani, saj so se povečale cene obrtnih storitev za 17,2 %, komunalnih storitev za 26,9 %, najmanj pa so se povečale stanarine.

Življenjski stroški so se v letošnjih devetih mesecih povečali v primerjavi z istim obdobjem lani za 11,4 %. To povečanje je že sedaj večje, kot je bilo v vsem lanskem letu, in ko je bilo 10,5 %. Največji vpliv na povečanje življenjskih stroškov ima podražitev hrane, ki je po naši sestavi življenjskih stroškov letos za več kot 15 % dražja kot lani. Ker lahko v naslednjih mesecih pričakujemo nadaljnje povečanje življenjskih stroškov, saj se dogaja tako v vsakotnem ciklu, se nam obetajo še težji življenjski pogoji za delavce z najnižjimi osebnimi dohodki, družine z nizkim družinskim dohodkom in upokojujence.

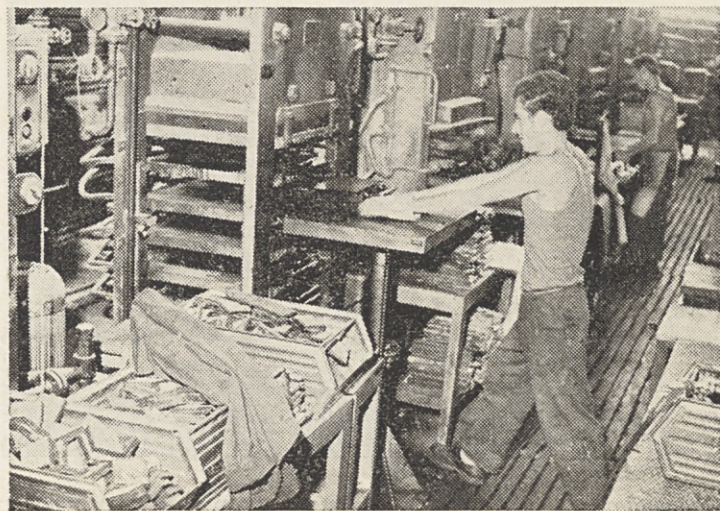
Akcija, ki smo jo sprožili na II. konferenci sindikatov Slovenije junija letos, da ne bi bilo več osebnega dohodka v delovnih organizacijah pod 800 dinarjev, je sicer povzročila nekatere pozitivne premike. Še vedno pa prejema mesečne osebne dohodke do 800 dinarjev v Sloveniji približno 77 tisoč zaposlenih ali 17,7 %. Ob tem poraznem podatku zaskrbljuje še posebej dejstvo,

ženskega člana upravičencev do otroškega dodatka so samo 355 dinarjev!

Teh nekaj podatkov kaže ob sedanjem naraščanju cen nujno spremeniti politiko otroškega varstva. V skladu za otroško varstvo so namreč določene rezerve, ki jih je mogoče porabiti za te namene brez dodatnih obremenitev gospodarstva.

V Sloveniji je sedaj prijavljenih pri zavodih za zaposlovanje okrog 17.000 nezaposlenih delavcev. Nizek premoženjski cenzus dovoljuje, da prejema samo 6,45 % nezaposlenih nadomestilo za brezposelnost. V skladih, s katerimi razpolagajo zavodi za zaposlovanje, pa bo do konca leta že nad 9 milijonov dinarjev za izboljšanje gnetnega položaja brezposelnih. S predlogom republiškega zakona o denarnem nadomestilu delavcem med začasno brezposelnostjo je predvideno, da se bo premoženjski cenzus povečal in da se bo upoštevalo tudi število otrok, ki jih imajo brezposelni. Ker na zakon ni moč več dolgo čakati, ga bo treba čimprej sprejeti po hitrem postopku.

Poleg naštetih vprašanj bo po našem mnenju treba urediti še nekatere druge zadeve, kot je npr. nadomestilo za čas delavčeve začasne nezmožnosti za delo, podpreti prizadevanje republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije za ponovno usklajitev in valorizacijo pokojnin, ki mora upoštevati vpliv se-

Posnetek iz delovne enote stiskarna

Učenci PGŠ so odšli

Medtem ko ste vi prebrali informacijo o učencih poklicne gumarske šole, ki so iz Bosne prišli v uk v našo tovarno, se je skupina vse bolj manjšala. Na koncu jih je ostalo le še štirinajst — premalo za razred, zato so v izobraževalnem centru sklenili, da v šolskem letu 1970/71 ne bo prvega letnika.

Zakaj so fantje odšli, je težko reči. Malokdo je namreč povedal zakaj, kdor pa je, je dejal, da so si vse skupaj drugače predstavljali.

Žal je bil trud delavcev v izobraževalnem centru zaman.

J. S.

da delovne organizacije, ki jih tare ta problem, razen redkih izjem, še niso predložile programov za preusmeritev v tako proizvodnjo, ki bi v bližnji prihodnosti zagotavljala najnižje osebne dohodke 800 dinarjev.

Vse povedano narekuje potrebo proučiti nekatere instrumente v našem sistemu, ki bodo blažili najbolj kritične socialne razlike. Zlasti bo treba v bodočo tržna gibanja zavestno vgraditi sistem subvencioniranja nekaterih osnovnih življenjskih proizvodov (kruh, mleko itd.), kar delajo skoraj vse države v svetu, da s tem blažijo socialne razlike. Podražitev pšenice pri nas kaže, da se tega odrekamo, ne da bi se zavedali posledic. Pri stališču, da je treba subvencioniranje nekaterih življenjskih proizvodov oziroma potrebnih vgraditi v naš sistem, vztrajamo celo neodvisno od stopnj inflacije.

Za sedanjí socialno-gospodarski položaj družine imamo kot bistveni indikator le upravičenost do prejemanja otroškega dodatka. Dokler ne bomo imeli še drugih kriterijev, predlagamo temeljito proučiti vlogo vseh oblik otroškega varstva. Otroški dodatek prejema v Sloveniji nekaj nad 100.000 upravičencev, ki preživljajo več kot 195.000 otrok. Med upravičenci do tega dodatka je okrog 50.000 takih, katerih zakonski tovariši niso zaposleni, več kot 14.000 je samohranilcev, 82.000 upravičencev pa se preživlja samo s sredstvi iz delovnega razmerja. Od vseh prejemnikov otroškega dodatka je 45.000 zaposlenih v industriji in rudarstvu. Mesečni poprečni osebni prejemki na dru-

danjih podražitev na življenjske pogoje upokojujencev. Podpreti moramo tudi prizadevanja, da se še letos pripravi predloge za subvencioniranje stanovalcev tistim družinam, ki imajo nizke družinske prejemke, ker se pričakuje odmrznjenje stanovalcev v začetku prihodnjega leta.

Na osnovi že obrazloženih ugotovitev je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na seji 14. oktobra letos predlagalo naslednje nujne ukrepe, za katere vemo, da ne pomenijo trajnih rešitev, če jih ne bo spremljal širši program stabilizacije našega gospodarstva:

1. Nekateri življenjski potrebščine, med katere štejemo osnovna živila in stanarine, naj se diferencirano subvencionira oziroma regresira z družbenimi sredstvi, hkrati pa naj se to stališče upošteva pri bodočih sistemskih rešitvah. Tudi tako bo mogoče zavreti naglo naraščanje cen na tem področju in vplivati na uravnavanje socialnih razlik ter na večkrat stihajsko gibanje osebnih dohodkov. Vztrajamo pri predlogu, naj zvezni izvršni svet in odgovorni organi v Sloveniji brez odlaganja izdelajo predlog ukrepov, ki bodo trajneje stabilizirali tržišče osnovnih življenjskih potrebščin. Če navedeni organi menijo, da to ni mogoče, naj tako stališče utemeljijo in javno razložijo.

2. Čimprej naj se sestane republiška skupnost otroškega varstva, prouči gibanje življenjskih stroškov in njihov vpliv na koristnike raznih oblik otroškega varstva. (Nadaljevanje na 4. strani)

5 let folklore SAVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kulturno življenje mladine v naši tovarni je pestro že ves čas po vojni. Ime folklor, ki je danes srce kulturne skupine v tovarni, je starim Savčanom dobro poznano, saj so se z njo v podjetju ukvarjali že pred dvajsetimi leti. Čas in razmere, ki so bile tedaj v podjetju, pa niso bile vedno naklonjene, da bi skupina delovala dalj časa. Poglavitni vzrok za to je bil prav gotovo ta, da ni bilo pravega vodstva. Leta 1965 je mladinska organizacija v podjetju ponovno izbrala nekaj mladincev, ki so začeli vaditi, in ko je že vse kazalo, da bo šla skupina po poti prejšnjih, se je po zaslugi takratnega mladinskega aktiva in tov. Košiča, ki se je ravno zaposlil v našem podjetju, di nekaj pesmi za radio Ljubljaz začelo znova načrtno, strokovno in resno delo.

skupine in tudi s finančno pomočjo podjetja uspešno prebredli in ustvarili dobre pogoje za nadaljnje delo.

Tudi oktet je v podjetju stara oblika kulturnega udejstvovanja. Dolgo so savski fantje prepevali pod vodstvom prizadevnih tovarišev Štuhca, Studna in drugih. Leta 1951 pa se je zbor razšel, in sicer zaradi prometne nesreče, ki so jo pevci doživeli na Jezerskem.

Ponovno so v Savi ustanovili oktet leta 1966, tokrat pod vodstvom priznanega pevovodje in glasbenika, profesorja Petra Liparja. Od takrat se je tudi za te fante začelo novo obdobje. Med tem so sicer zamenjali nekaj članov, njihov program pa je obširen in še vedno bogat. Razen številnih nastopov so posneli tudi nekaj pesmi za radio Ljubljain Celovec. Pripravljajo tudi samostojen koncert.

Vsi so se lotili novih nalog, pridno vadijo nov program, se veselijo novih uspehov.

Ob njihovem jubileju jim čestitamo, v prihodnjem obdobju pa jim želimo še več uspehov!

Vidimo, da je kulturno življenje v Savi zelo živahno, vendar pa menim, da folklor, oktet in druge obstoječe oblike kulturnega življenja v podjetju ne morejo zadovoljiti večine članov kolektiva. Zato sem zaprosil za mnenje tri člane kolektiva in jim zastavil naslednje vprašanje:

**Kaj mislite
o kulturnem življenju
in kaj pogrešate?**

Stane Markelj

Služba za organizacijo proizvodnje

»Govoriti o obsegu kulturnega življenja v našem podjetju ni lahko. Eni ga želijo več, drugi zopet manj. Mislim, da je z obstojem folklorne sekcije, okteta in tria dana lepa osnova za razgibanost. Vendar pa ni dovolj, da so nastopi ob raznih akademijah. Ne bi bilo slabo, če bi katerakoli skupina priredila samostojen nastop, koncert ali pa če bi organizirali kakšno zabavno oddajo. Prepričan sem, da bi uspelo.

Ko že govorim o kulturnem življenju, ne smem prezreti abonmajskih predstav v Prešernovem gledališču in pripravljenost podjetja, da s sofinanciranjem kart poveča število obiskovalcev. Da bi pa organizirali ogleda raznih predstav v Ljubljani (gledališče, opera, festivali), pa mislim, da ni potrebno, ker je vse vezano na prevoz, danes pa ima že velika večina Savčanov lastna prevozna sredstva in si lahko to sami ogledajo.

Mirko Grmič

prešani izdelki II

»S kulturnim življenjem v tovarni sem kar zadovoljen. Mislim, da ga folklorna skupina in oktet zelo poživljata. Vsem ali večini Savčanov to res ne daje kulturnega zadovoljstva, vendar menim, da standard, ki ga imamo, omogoča vsakemu posamezniku, da si privoščiti tisto obliko zabave, ki mu je všeč.

S tem ne mislim, da v tovarni ni potrebno podpirati kulturne dejavnosti ter prizadevanj posameznikov ali skupin, ki delajo na kulturnem področju. Osebnost ne pogrešam kulturnih prireditev, ker tudi sam pojem v oktetu v Britofu. Petje mi je všeč in mi v prostem času veliko pomeni. Prijetna sprostitev po napornem delu v tovarni mi daje veliko zadovoljstva.

Veliko sem delal tudi pri organizaciji raznih nastopov, predstav itd., vendar moram povedati, da je amatersko delo povsod premalo cenjeno. V današnjem skomercializiranem življenju je vse manj ljudi, ki so pripravljeni storiti kaj za popestritev življenja na vasi in ohranitev kulture — nacionalne preteklosti.

To aktivnost pogrešam tudi v tovarni. Prva leta po vojni je bilo kulturno življenje bolj živahno tudi v Savi. Vse je bilo neka-ko bolj prijetno in domače.

Nimam konkretnega predloga, kako stvari izboljšati, vendar menim, da je potrebno o tem razmisliti in se v podjetju dogovoriti, kaj in kako organizirati, da si bodo tudi tisti delavci, ki morda nimajo materialnih možnosti, mogli privoščiti vsaj malo kulturnega užitka, ki pa danes tudi ni poceni. Mislim, da stanje v Savi niti ni kritično, lahko pa postane.

Med »tujimi« so naši folkloristi najprej predstavili belokranjske ples

Borut Šnuderl

kadrovska služba

»Razumljivo je, da je danes kulturno življenje v podjetjih povsem drugačno kot tedaj, ko še ni bilo možno v pol ure priti v opero in v osrenjo slovensko gledališko hišo in ko ni bilo možno gledati tedensko ene ali dveh zelo kvalitetnih dramskih predstav na televiziji. Nekateri so zato menili, da zato kulturnega

nivo okteta in folklorne skupine nam to jasno dokazujeta.

Mislim, da ni možno gojiti vseh kulturnih zvrsti, in ne vidim večjih pomanjkljivosti današnjega kulturnega življenja v podjetju. Bistveno se mi zdi prepričanje, ki danes vlada v Savi, da je pospeševanje kulture in tudi športa potrebno in koristno in da cilj našega podjetja ni samo cenena proizvodnja sodobnih in kvalitetnih izdelkov, ampak tudi mate-

Glamoč vzbuja na predstavah posebno pozornost zaradi svoje »trdot«, saj predstavlja težko, skoraj tlačansko delo bosanskega kmeta

Andrej Košič, strokovni vodja naše folklorne skupine

Zato tudi štejemo leto 1965 kot začetek neprekinjenega dela folklorne skupine. V teh petih letih je plesalo v skupini preko 100 plesalcev in plesalk. Program, ki ga ima skupina, obsega pet spleto, pretežno pa so to slovenski plesi. V tem času pa je skupina nastopila več kot stokrat v raznih krajih naše države in izven njenih meja.

Skupina je preživljala tudi kritična obdobja, predvsem zaradi ansambla, prostorov itd. Vse te težave so s pomočjo dobrega vodstva in požrtvovalnosti članov

Poleg folklorne skupine in okteta pa sodijo v kulturno skupino še instrumentalni trio, ki nastopa že tretje leto, vendar v drugi sestavi, kot je bila prvotna. Resneje so začeli vaditi šele letos, vendar imajo še velike načrte. Občasno nastopa s kulturno skupino tudi tamburaški orkester iz Reteč pri Skofji Loki. To so dobri prijatelji savskih folkloristov, ki skupaj z njimi kujejo načrte za prihodnost.

Torej pet let dela, prizadevanj, pa tudi veselih dogodkov, ki jih v skupini ne manjka, je minilo.

V zadnjem času pri nastopih sodelujejo tudi tamburaši iz Reteč pri Skofji Loki

Zadnja prireditev je pokazala, da ljudje radi pridejo gledat ljudske ples in poslušat pesmi
Vzrok za slab obisk raznih proslav pa je treba iskati drugje

Oktet gostoval v Pirotu

Na povabilo Glasbene mladine in sindikatov Jugoslavije je savski oktet v petek, 23. oktobra odpotoval na gostovanje v Piroto. Do Beograda smo se popeljali z letalom, od tu pa smo se podali s kombijem na 340 km dolgo pot do Pirota. Pokrajine ne bi v celoti opisoval, omejil bi se samo na slikovito Sičevačko klisuro, kjer je reka Niševa skozi tisočletja izdolbla prelep kanjon, človeška roka in stroji pa so v ste-no vklesali cesto, ki se vije nad

derno urejena. V restavraciji je lep vodomet, v kletkah na stenah pa domujejo kanarčki. Ogledali smo si še upravno zgradbo in proizvodne delovne enote. Bili smo presenečeni nad »hotelsko« ureditvijo prostorov. Ta tovarna je prejela Vukovo nagrado za zasluge na področju kulturnega dela. Na dan našega obiska so odprli tovarniško knjižnico.

Impresionirani smo bili tudi nad ureditvijo vzorčnih dvoran.

Ko sem jim zastavil vprašanje, kakšen je njihov poprečni osebnostni donosek, nisem dobil popolnega odgovora. Vendar smo dobili vtis, da je Piroto kot nerazvito področje bil in je še vedno deležen visokih dotacij in ugodnih kreditov.

Po ogledu tovarne smo se odpeljali v dvorano učiteljskega, kjer se je po kratkem ogrevanju kmalu pričel koncert. Tu so nastopali razni znani sroski profesionalni glasbeniki, operni pevki in recitatorji. V prvem delu smo sodelovali s petimi pesmimi, ki so jih poslušali v prenapolnjeni dvorani res lepo sprejeti. V drugem delu pa smo zapeli venček jugoslovanskih narodnih pesmi. Predvsem smo jih presenetili z lepo slovensko narodno nogo. Pozeli smo aplavz in priznanje in tudi čestitke po nastopu ni manjkalo.

Ob slovesu smo se zahvalili domačinom za gostoljubnost, oni pa so izrazili željo, da bi jim zapeli še nekaj pesmi. Srečanje je bilo res prisrčno in želja vseh, da bi se se srečali, je zamrla ob zvokih narodnega ansambla iz Pirota.

Odpotovali smo proti Beogradu, kjer smo se poslovili od prijateljskega soročja Zike ter z vlakom nadaljevali pot proti domu.

Želja sroskih kulturnih delavcev — in tudi nasa želja — da bi se kmalu spet videli, se nam bo uresničila, kajti doma nas je čakalo vabilo republiškega odbora srečanja Abrasevič in Valjeva. V vabilu piše, naj se kot najobličnejši amaterji udeležimo tega srečanja. S pomočjo republiškega sindikata Slovenije in občinskega sindikalnega sveta Kranj se bomo tega pomembnega srečanja v novembru vsekakor udeležili.

IVAN KUCHAR

Savski oktet pred odhodom z brniškega letališča na svoje prvo gostovanje v Srbijo

reko. Mogočni predori skozi stene se vrstijo drug za drugim. Po šesturni vožnji smo prispeli v Piroto.

Pokrovitelj zborovanja je bila tovarna 1. maj in prav tu smo doživeli prvo srečanje s Pirotačani. Že prvi pogled na lepo urejeno okolico omenjene tovarne nas je presenetil. Prekrasni nasadi, vodomet, lepotno grmičevje in igrišča okrog tovarne so dajali bolj videz okrevanišča kot tovarne. Sprejeli smo povabilo na kavo in že nas je objela lepota delavske restavracije, ki je zelo mo-

Prodajni oddelek je urejen zares okusno. Tu komercialisti nimajo težav z razkazovanjem blaga kupcu. Tudi sama proizvodnja je zelo dobro organizirana. Prepričali smo se v popolno izkoriščanje delovnega časa, delitve dela, posebno na tekočem traku. Presenečeni smo bili nad spretnostjo in delavnostjo zaposlenih. To je mlada generacija, saj je poprečna starost 23 let. Ogledali smo si tudi skladišče gotovih izdelkov, kjer zaloge niti niso tako velike glede na veliko število trgovskih poslovalnic po državi.

Zal vam te slike ne moremo predstaviti v barvah. Kako čudovito se skladata Gorenjec in Gorenjka v pisano okolje

Gorenjski plesi navdušijo kjerkoli jih Savčani »predvajajo«

»SAJ NE BOSTE ZAMERILI!«

KDO STE VI, TOVARIS?

Pred dobrim mesecem se je oglašal v naši službi mož s celo torbo fotoaparature. Želel je narediti več posnetkov v naši tovarni; menda za neki jugoslovanski knjižni zavod, ki pripravlja reprezentativno izdajo knjige o jugoslovanski industriji. Dejal je se, da je celo opravil že skoraj v vseh podjetjih, tudi nekaterih v Kranju. Do tu sem ga mirno poslušal, ko pa je začel govoriti, da bi ga nekdo spremljal po podjetju, sem ga prosil, naj se mi konkretno predstavi.

(Poudarjam: Nisem želel človeka žauti, toda sikanje maustrijskih objektov ali maustrijskih linij ni kar tako!)

Nekoliko začuden me je pogledal, vzel iz torbe potratno zavod, za katerega aela, in svoje dokumente. Upravičito sem se mu za ta postopek, toda gost ni bil prav nič jezen: »Da vsem podjetjem (59), koder sem v zaanem času slikal, ste me v Savi prvi vprašali za dokumente.« Skupaj z našim fotografom sta nato odšla v obrate na sikanje.

Zakaj sem pravzaprav napisal ta sestanek?

● K nam prihaja veliko tujcev: proaaini referenti, kupci, zastopniki, potniki itd.

Cesto zadostuje, da pri vhodu v podjetje rece: »Grem k N. N.« pa bo v večini primerov lahko prišel v tovarno. Kdo je, ga še vprašajo ne, kje hodi, s kom se pogovarja, kakšen je pravzaprav namen obiska — ve samo obiskovalec.

● Ali: v tovarno prihajajo so-

rodniki in znanci naših delavcev na privatne pogovore. Ker ne smejo v tovarno, se pogovarjajo pred vratarji.

Sprejeli smo svoj delovni red, katerega se moramo držati vsi — ne samo vratarji — ker je to v našo skupno korist.

Sindikati...

(Nadaljevanje s 1. strani)

stva ter sprejme odgovarjajoče ukrepe ter predloge (npr. o valorizaciji cenzusa za upravičenost do otroškega dodatka, o valorizaciji visine otroškega dodatka, o povečanju pomoči družinam, ki doživajo otroški dodatek, o subvencijah za prehrano otrok v solah in otroških vrtcih, o dodatni visine pomoči za novorojenčke). Posodej je treba proučiti mejne primere glede cenzusa upravičenosti do otroškega dodatka.

3.

Skupščina SR Slovenije naj čimprej po nurem postopku sprejme predlog zakona o denarnem nadomestilu delavcem med zasasno brezposelnostjo. Predlog zakona je pripravljajo upravni organi.

4.

Pokojnine, priznane v prejšnjih obdobjih, naj se uskladi z novopriznanimi pokojninami in valorizira, pri čemer se mora upoštevati vpliv sedanjih podrazitev na življenjske pogoje upokoencev.

To je treba storiti s 1. januarjem 1971 na način in v višini, kot to predlaga skupščina skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije. Pri tem dajemo podporo predlogom o blažji depresivni valorizaciji življenjskih stroškov.

Se letos se naj prouči subvencioniranje stannariz zaposlenim z nizkimi osebnimi dohodki oziroma družin z nizkimi prejemki zaradi predvidene odmrznitve stannarin. O tem je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije že opozoril izvršni svet Skupščine SR Slovenije na osnovi stališča svoje komisije za življenjske in delovne pogoje in stališč plenuma sveta Zveze sindikatov Jugoslavije.

Predsedstvo republiškega sveta Zveze Sindikatov Slovenije opozarja, da uresničitev predlaganih ukrepov — z izjemo prvega, ki govori o diferenciranem subvencioniranju oziroma regresiranju nekaterih življenjskih potrebščin z družbenimi sredstvi — ne bo terjala za letošnje leto dodatnih sredstev, ker so ta že zbrana. Od hitrosti, s katero se bomo lotili uresničevati predlagane ukrepe, je v veliki meri odvisna učinkovita ublažitev položaja delavcev z najnižjimi dohodki oziroma družin z najnižjimi prejemki.

Pišejo nam iz JLA

»Po 127 dneh se vam oglašam iz Titovega Velesa. Tu služim vojaški rok. Sem so me po trimesecnem tečaju za voznika poslali iz Skopja za soferja.

Lepo pozdravljam sodelavce obrata I in upam, da me še niso pozabili.«

Slavko Habič, v. p. 5912/12, Titov Veles, Makedonija
Oglasil se nam je še Branko Zupan, v. p. 3972/14, Raška, Srbija:
»Včeraj sem prejel savsko glasilo in sem ga prav z zanimanjem prebral. Upam, da ga bom tudi v bodoče prejemal in bom lahko tekoče seznanjen z vsem, kar se v podjetju godi.

Lep pozdrav vsem, posebno mojim najbližjim sodelavcem!«

Draga vojaka!
Upam, da vaju v tem času prijatelji in sodelavci niso pozabili in morda se vama bo ob objavi vajinih naslovov oglašil kdo od znancev ali sodelavcev. No, tudi mi v uredništvu vaju ne bomo pozabili in vama bomo redno pošiljali časopis.

Hvala za pismi in lep pozdrav!

Učinkovitost gopodarskih...

(Nadaljevanje s 1. strani)
organiziran način vključiti vsa področja poslovnega življenja in da se pri tem vsem važnejšim ekonomskim in kadrovskim zadevam da samoupravno obeležje.

To še posebej velja za tekoče ekonomske in kadrovsko-socialne akcije pri izvajanju poslovne politike podjetja. Zato smo na podlagi statuta ustanovili ustrezne specializirane izvršilne organe, s posebnimi predpisi pa določili organizacijske postopke samoupravnih procesov, v katerih se obvezno in odgovorno upošteva funkcije predlaganja, odločanja, izvrševanja in kontroliranja izvršitev samoupravnih odločitev.

Za obdobje od sprejetja novega statuta do danes ugotavljamo, da se strokovne službe v samoupravne procese na organiziran način vključujejo še vedno le z nekaterimi, ne pa z vsemi družbeno-ekonomsko in kadrovsko-socialno pomembnimi zadevami. Opaža se, da zaradi tega tudi nepravčasno spoznavamo nekatere probleme internega poslovanja in odlašamo z ustreznimi rešitvami, ki bi bile nujne za poslovno uspešnost in urejenost družbeno-ekonomskih in samoupravnih odnosov v podjetju. Zaradi tega bodo gospodarski odbori na prvi prihodnji seji obravnavali problematiko dela strokovnih služb, ki so po svojih delov-

nih zadolžitvah vezane na te odbore. Namen te obravnave bo zagotoviti stalno povezanost med delovnimi zadolžitvami prizadetih služb in izvršilnimi funkcijami odborov ter na ta način določila statuta in gradivo, ki je služilo za seminar o tej problematiki v Predstavu.

Da bo mogoče čimprej sklicati seje odborov in članom poslati gradivo, prosimo, da nam pošljete jedrnat pismeno poročilo o izvajanju vašega delovnega pro-

grama in seznama zadev, ki jih boste odboru predvidoma predložili do konca letošnjega leta.«

Že prva seja enega od gospodarskih odborov je pokazala, da je mogoče učinkovitost odborov in služb v marsičem povečati. Po končanih sejah gospodarskih odborov bomo vse delavce in še posebej delavski svet podjetja seznanili, kaj si obetamo za bodoče in kakšne so možnosti za povečano učinkovitost gospodarskih odborov podjetja. S. MARCIJAN

»Spoštovani tov. direktor!

Lepo se zahvaljujem vam in vašim delavcem na pozornosti in vaši pripravljenosti pomagati mi. V vašem kolektivu so mi izdelali gumeno cev (prejšnjo sem uporabljal 40 let) za moj prebavni sistem. Brez cevi bi namreč ne mogel živeti. Nikoli ne bom pozabil, kako veliko uslugo ste mi storili. Vam in vsemu kolektivu želim srečo in vas lepo pozdravljam!«

Borivoj Grujić, Beograd